Европейски парламент
2014-2019

Документ за разглеждане в заседание

B8-1132/2016

19.10.2016

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ

за приключване на разисквания по изявление на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност

съгласно член 123, параграф 2 от Правилника за дейността

относно ядрената сигурност и неразпространението на ядрени оръжия (2016/2936(RSP))

Урмас Пает, Петрас Аущревичюс, Дита Харанзова, Жерар Дьопре, Фредрик Федерлей, Иван Яковчич, Илхан Кючюк, Валентинас Мазуронис, Луи Мишел, Хавиер Нарт, Йозо Радош, Марите Схаке, Павел Теличка, Хилде Вотманс
от името на групата ALDE

B8-1132/2016

Резолюция на Европейския парламент относно ядрената сигурност и неразпространението на ядрени оръжия
(2016/2936(RSP))

Европейският парламент,

– като взе предвид своята резолюция от 10 март 2010 г. относно Договора за неразпространение на ядреното оръжие[1],

– като взе предвид своята резолюция от 17 януари 2013 г. относно препоръките на Конференцията за преразглеждане на Договора за неразпространение на ядрени оръжия във връзка с установяването на Близък изток, свободен от оръжия за масово унищожение[2],

– като взе предвид Стратегията на ЕС срещу разпространението на оръжия за масово унищожение, приета от Европейския съвет на 12 декември 2003 г.;

– като взе предвид неуспеха на Конференцията за преглед на ДНЯО през 2015 г. за постигане на споразумение за заключителен документ през 2015 г.;

– като взе предвид заключенията на Съвета относно Деветата конференция за преглед на страните по Договора за неразпространение на ядреното оръжие (8079/15),

– като взе предвид документите, приети през пролетта на 2016 г. на срещата на високо равнище по въпросите на ядрената сигурност във Вашингтон,

– като взе предвид Резолюция 2310 (2016) на Съвета за сигурност на ООН относно 20-ата годишнина на Договора за всеобхватна забрана на ядрените опити,

– като взе предвид декларацията от Тбилиси от 1977 г., приета с консенсус от Парламентарната асамблея на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа,

– като взе предвид направеното в Хирошима (Япония) изявление на Г7 от 11 април 2016 г. относно неразпространението и разоръжаването,

– като взе предвид резолюцията на Общото събрание на ООН от 13 декември 2011 г. за установяването на зона, свободна от ядрено оръжие, в региона на Близкия изток (A/RES/66/61),

– като взе предвид Решение 2012/422/ОВППС на Съвета от 23 юли 2012 г. в подкрепа на процес на установяване в Близкия изток на зона, свободна от ядрени

[1] ОВ C 349E, 22.12.2010 г., стр. 77.
[2] ОВ C 440, 30.12.2015 г., стр. 97.

оръжия и всякакви други оръжия за масово унищожение[1],

– като взе предвид Резолюция A/RES/70/33 на Общото събрание на ООН от 7 декември 2015 г. за продължаване на многостранните преговори за ядрено разоръжаване и доклада на Отворената работна група до Общото събрание на ООН, приет на 19 август 2016 г. (A/71/371);

– като взе предвид член 123, параграф 2 от своя правилник,

А. като има предвид, че средата за сигурност в съседните на Европейския съюз държави се е влошила значително и е станала по-малко предсказуема; отбелязва, че съществуват конвенционални и неконвенционални заплахи и че те са създавани както от държавни, така и от недържавни регионални и глобални субекти;

Б. като има предвид, че международният мир, сигурност и стабилност са сериозно застрашени от различни промени, включително влошаването на отношенията между притежаващите ядрени оръжия държави като Руската федерация, САЩ, Индия, Пакистан и Израел, както и по-нататъшното развитие на ядрени способности от страна на Корейската народнодемократична република (КНДР);

В. като има предвид, че разпространението на биологични и химични форми на оръжия за масово унищожение се свежда до минимум и постепенно се преустановява чрез ефективно международно прилагане на забраната и задълженията, които се съдържат в Конвенцията за забрана на биологични и токсични оръжия (КБТО) от 1972 г. и Конвенцията за забрана на химическото оръжие (КЗХО); като има предвид обаче, че разпространението на ядрени оръжия за масово унищожение и техните носители продължава да бъде една от най-сериозните тревоги за световната общност;

Г. като има предвид, че към януари 2016 г. девет държави – САЩ, Русия, Обединеното кралство, Франция, Китай, Индия, Пакистан, Израел и Демократична народна република Корея, притежават общо близо 15 395 ядрени оръжия, в сравнение с около 15 850 през 2015 г.;

Д. като има предвид, че предотвратяването на придобиването или използването на ядрени оръжия от терористични организации или нови държави, намаляването на световните запаси и преминаването към свят без ядрени оръжия е приоритет;

Е. като има предвид, че не е постигнат напредък по отношение на конкретните действия за ядрено разоръжаване, договорени на Конференцията за преглед на ДНЯО през 2010 г.; като има предвид, че Конференцията за преглед на ДНЯО през 2010 г. отново постави акцент върху хуманитарното въздействие на ядрените оръжия;

Ж. като има предвид, че трябва да продължи да се отдава приоритет на допълнителното укрепване на основните цели за неразпространение и разоръжаване на трите стълба на ДНЯО, а именно неразпространението, разоръжаването и сътрудничеството по въпросите на използването на ядрената

[1] ОВ L 196, 24.7.2012 г., стр. 67.

енергия за мирни цели;

З. като има предвид, че притежаващите ядрени оръжия държави – страни по ДНЯО, модернизират и подсилват арсеналите си и отлагат предприемането на действия за намаляване или унищожаване на своите ядрени арсенали и за придържане в по-малка степен към военна доктрина на ядрено възпиране;

И. като има предвид, че Русия и САЩ продължават да изпълняват новия Договор за съкращаване на стратегическите въоръжения (START), чийто срок на действие изтича през 2021 г.; като има предвид, че Руската федерация не отговори положително на официалното предложение на САЩ за започване на преговори след новия договор START и че към момента все още не е договорено продължение на новия договор START с цел да бъде разгледан въпросът за намаляването на нестратегическите и стратегическите ядрени оръжия с оглед на тяхното премахване;

Й. като има предвид, че взривовете от опити с ядрено оръжие и/или всички други ядрени взривове представляват заплаха за международния мир и сигурност и подкопават световния режим за ядреното разоръжаване и неразпространение; като има предвид, че Договорът за забрана на ядрените опити е най-ефективният официален начин да се забранят опитите с ядрено оръжие и всички други ядрени детонации; като има предвид, че през 2016 г. се отбелязва 20-ата годишнина от откриването за подписване на Договора за всеобхватна забрана на ядрените опити (ДВЗЯО) на 24 септември 1996 г.;

К. като има предвид, че въпреки всички усилия за свикване на конференция за създаването в Близкия изток на зона, свободна от ядрени оръжия и всякакви други оръжия за масово унищожение до декември 2012 г., в съответствие с консенсусните споразумения на държавите – страни по ДНЯО на Конференцията за преглед от 2010 г., такава конференция все още не се е състояла;

Л. като има предвид, че безопасността и сигурността на разположените в Турция ядрени оръжия на САЩ се следи с повишено внимание вследствие на въоръжения конфликт в Сирия;

М. като има предвид, че споразуменията за контрол на оръжията и неразпространение са важна част от системата за сигурност в Европа след Студената война, която понастоящем изглежда все по-нестабилна с оглед на руската агресия в Украйна;

Н. като има предвид, че на 5 декември 2015 г. се навършиха 20 години от подписването на Меморандума от Будапеща; като има предвид, че Украйна е спазила всички негови разпоредби и е приела проактивни позиции по въпросите на ядреното разоръжаване и неразпространение, за разлика от Руската федерация, която наруши задълженията си, окупирайки част от територията на Украйна (Крим) и започвайки въоръжена атака в източната част на Украйна; като има предвид, че това положение създаде опасен прецедент, при който държава, която е гарантирала сигурността на Украйна в отговор на решението на Украйна да се присъедини към ДНЯО като държава без ядрени оръжия, наруши суверенитета и териториалната цялост на Украйна и подкопа и сериозно накърни не само

доверието в инструмента като цяло, но също така и отрицателните гаранции за сигурност, предоставени от притежаващата ядрени оръжия държава, както и самия ДНЯО и идеята за постигане на напредък в областта на глобалното ядрено разоръжаване и неразпространение въз основа на международното право и многостранни договори;

О. като има предвид, че Русия разположи в Калининград ракети с малък обсег „Искандер“, които са способни да носят ядрено оръжие, с цел провеждане на учения и прелитания, включващи ядрени системи, и като има предвид, че решението на Русия да преустанови сключеното със САЩ през 2000 г. споразумение за обработка и управление на плутоний засили опасенията за засилена зависимост на Русия от ядрените оръжия;

П. като има предвид, че ЕС играе важна роля като страна в Съвместния всеобхватен план за действие, договорен с Иран, включително роля като пълноправен член на съвместната комисия за контрол на изпълнението на споразумението;

Р. като има предвид, че на 9 септември 2016 г. КНДР проведе своя пети ядрен опит, само няколко месеца след опита от 6 януари 2016 г.; като има предвид, че този опит, който според твърденията на КНДР е „успешен опит с водородна бомба“, представлява явно нарушение на международните задължения на страната съгласно резолюциите на Съвета за сигурност на ООН и съвместната декларация от 1992 г. на Южна и Северна Корея за премахване на ядрените оръжия на Корейския полуостров, в която се посочва, че двете държави няма да се развиват или притежават ядрени оръжия; като има предвид, че разпространението на оръжия за масово унищожение и на средствата за тяхното използване представлява заплаха за международния мир и сигурност; като има предвид, че КНДР обяви оттеглянето си от ДНЯО през 2003 г., провежда ядрени опити от 2006 г. насам и заяви официално през 2009 г., че е разработила ядрено оръжие с възпираща цел, което означава увеличаване на заплахата за нейните съседи в Североизточна Азия и за регионалния и международния мир и сигурност;

С. като има предвид, че в Европейската стратегия за сигурност от 2003 г. се твърди, че разпространението на оръжия за масово унищожение представлява най-голямата потенциална заплаха за нашата сигурност, включително възможността за надпревара във въоръжаването с оръжия за масово унищожение, както и че ЕС е решен да постигне всеобщо спазване на режимите на многостранните договори и да утвърди договорите и съдържащите се в тях разпоредби за проверка; като има предвид, че в Глобалната стратегия на ЕС от 2016 г. изобщо не се споменават оръжията за масово унищожение, неразпространението и контрола върху въоръженията;

Т. като има предвид, че за съжаление в навечерието на Конференцията за преглед на ДНЯО през 2015 г. ЕС не успя да постигне съгласие за обща позиция по въпросите на ядреното разоръжаване, като призна за пръв път, че са били изразени различни мнения относно последиците от поддържането на ядрени оръжия, както и че Конференцията за преглед на ДНЯО през 2015 г. не успя да приеме заключителен документ вследствие на разногласията по отношение на полагането на регионални усилия за създаване на зона, свободна от оръжия за

масово унищожение в Близкия изток;

У. като има предвид, че ЕС пое ангажимент да използва всички инструменти на свое разположение за предотвратяване, възпиране, прекратяване и, ако е възможно, премахване на програмите за разпространение на ядрено оръжие, предизвикващи загриженост на глобално равнище, който беше ясно изразен в Стратегията на ЕС срещу разпространението на оръжия за масово унищожение, приета от Европейския съвет на 12 декември 2003 г.;

1. изразява дълбока загриженост от влошаването на регионалната и международната сигурност, възобновяването на ролята на ядрените оръжия в този контекст и липсата на прилагане на ефективни мерки за разоръжаване и неразпространение;

2. призовава всички притежаващи ядрени оръжия държави да предприемат конкретни временни мерки за намаляване на риска от детонации на ядрени оръжия, в т.ч. намаляване на оперативния статус на ядрените оръжия и преместването им от мястото на разполагане към мястото за съхранение, ограничаване на ролята на ядрените оръжия във военните доктрини и бързо намаляване на всички видове ядрени оръжия;

3. изразява дълбоко безпокойство поради евентуалните нарушения на Договора за ликвидиране на ракетите със среден обсег на действие;

4. подкрепя срещата на високо равнище по въпросите на ядрената сигурност през април 2010 г., като признава, че незаконната търговия и употреба на ядрени материали е непосредствена и сериозна заплаха за световната сигурност, и очаква конкретни предложения за постигане на пълното проследяване и физическа сигурност на всички материали за оръжейни цели;

5. приветства приключването на дейността на Отворената работна група на ООН за продължаване на многостранните преговори за ядрено разоръжаване съгласно Резолюция A/RES/70/33 на Общото събрание на ООН; приветства препоръката към Общото събрание на ООН, съдържаща се в окончателния доклад на Отворената работна група (A/71/371) и приета с широка подкрепа на 19 август 2016 г., за свикване на конференция през 2017 г., отворена за всички държави, с цел водене на преговори за правно обвързващ инструмент за забрана на ядрените оръжия, които да доведат до пълното премахване на тези оръжия; признава, че това ще подпомогне целите и задълженията за неразпространение и разоръжаване, съдържащи се в ДНЯО, и ще помогне за създаването на условия за глобална сигурност и свят без ядрени оръжия;

6. приканва държавите — членки на ЕС, да подкрепят свикването на такава конференция през 2017 г. и да участват конструктивно в работата ѝ, а също така призовава ЗП/ВП Федерика Могерини и Европейската служба за външна дейност да окажат конструктивен принос за работата на конференцията за преговори през 2017 г.;

7. припомня 20-годишнината от откриването за подписване на Договора за всеобхватна забрана на ядрените опити (ДВЗЯО) на 23 септември 1996 г., и подчертава, че един всеобщ договор, подлежащ на действителна проверка на

международно равнище, е най-ефективният начин за забрана на опитите с взривове от ядрено оръжие и всички други ядрени взривове;

8. настоятелно призовава останалите държави, изброени в приложение II към ДВЗЯО, от които се изисква да ратифицират влизането на договора в сила, да подпишат и/или да ратифицират спешно ДВЗЯО, така че този основен международен инструмент да получи пълно правно действие без по-нататъшно забавяне, и във връзка с това приветства приемането на Резолюция 2310 (2016) на Съвета за сигурност на ООН;

9. изразява задоволство от значителния напредък, постигнат от Подготвителната комисия на Организацията на ДВЗЯО при завършването и експлоатацията на нейната ефективна международна система за мониторинг, която, дори без влизането в сила на договора, допринася за регионалната стабилност като важна мярка за изграждане на доверие, укрепва режима на разоръжаване и неразпространение на ядрени оръжия и носи допълнителни научни и граждански ползи за държавите; изразява убеждението си, че за продължаването на дейността на системата за мониторинг Подготвителната комисия на Организацията на ДВЗЯО ще продължи да разчита на финансовите вноски на държавите;

10. настоятелно призовава притежаващите ядрени оръжия държави да прекратят всяко бъдещо стратегическо планиране, което се основава на използването на ядрени способности; призовава за задълбочаване на диалога с всички притежаващи ядрени оръжия държави с цел изпълнение на обща програма, насочена към прогресивно съкращаване на запасите от ядрени бойни глави; подкрепя, по-конкретно, стъпките, предприети от САЩ и Русия за намаляване на техните разположени ядрени оръжия, както беше договорено в новия договор START;

11. признава, че отстраняването на ядрените бойни глави с малък обсег, както и на тактическите и определени субстратегически ядрени бойни глави от европейската територия би могло да има положителен принос за създаването на условия за изграждане на допълнителни зони, свободни от ядрено оръжие, като по този начин ще допринесе за изпълнението на задълженията за неразпространение и разоръжаване в рамките на ДНЯО и междувременно ще създаде прецедент за по-нататъшно ядрено разоръжаване;

12. приветства създаването на безядрени зони като положителна стъпка към свят без ядрено оръжие; във връзка с това застъпва становището, че безядрена зона в Близкия изток би било от основно значение за постигането на траен и широкообхватен мир в региона; в този контекст изразява силното си разочарование от факта, че конференцията за създаването в Близкия изток на зона, свободна от оръжия за масово унищожение, от 2012 г., която разполагаше с мандат от ДНЯО, не се е състояла;

13. подкрепя по-нататъшните усилия за засилване на мандата на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ), включително придаването на общ характер на допълнителните протоколи към споразуменията за гаранции на МААЕ, както и за други стъпки, насочени към разработване на мерки за изграждане на доверие;

14. счита, че Съвместният всеобхватен план за действие (СВПД), известен още като Споразумението във връзка с ядрената програма на Иран, е забележително постижение за многостранната, и в частност за европейската дипломация, което трябва не само да доведе до чувствително подобряване на отношенията ЕС-Иран, но също и да насърчи стабилността в целия регион; счита, че понастоящем всички страни носят отговорност за осигуряване на неговото строго и цялостно прилагане; приветства създаването на съвместната комисия, съставена от представители на Иран и на Е3/ЕС+3 (Китай, Франция, Германия, Руската федерация, Обединеното кралство и САЩ, както и ВП/ЗП); напълно подкрепя ВП/ЗП в нейната роля на координатор на съвместната комисия, създадена по силата на СВПД, и счита, че стриктното и цялостно изпълнение на СВПД продължава да бъде от първостепенно значение;

15. осъжда последните ядрени опити, извършени от КНДР, и отхвърлянето от нейна страна на различни резолюции на Съвета за сигурност на ООН, включително последната от 2 март 2016 г. (2070); настоятелно призовава КНДР да се въздържа от по-нататъшни провокативни действия, като изцяло се откаже по подлежащ на проверка и необратим начин от своите програми за разработване на ядрени и балистични ракети, да прекрати всички свързани дейности и незабавно да започне да спазва всички свои международни задължения, включително резолюциите на Съвета за сигурност на ООН и на Съвета на управляващите на МААЕ, както и други международни норми за разоръжаване и неразпространение, и да се върне на масата за преговори; призовава КНДР незабавно да подпише и ратифицира Договора за всеобхватна забрана на ядрените опити (ДВЗЯО); потвърждава своето желание за намиране на дипломатическо и политическо решение на въпроса за ядрената програма на КНДР; настоятелно призовава Китай, в ролята му на постоянен член на Съвета за сигурност на ООН, да оказва постоянен натиск върху КНДР;

16. приветства включването на клаузи за неразпространение на оръжия за масово унищожение в споразуменията между ЕС и трети държави и плановете за действие; посочва, че всички държави – партньори на ЕС, без изключение, трябва да прилагат подобни мерки;

17. приветства представянето на Глобалната стратегия на ЕС и настоятелно призовава ЕСВД, като последваща мярка, да актуализира и разшири Стратегията на ЕС срещу разпространението на оръжия за масово унищожение от 2003 г. и Новите насоки за действие от 2009 г., като вземе предвид описаните по-горе въпроси и проблеми с оглед на превръщането на ЕС в движеща сила за укрепване и постигане на напредък в многостранните споразумения за ядрено разоръжаване и неразпространение;

18. приветства редовните дискусии по тези теми в рамките на Консорциума на ЕС по неразпространението, както и други организации на гражданското общество и мозъчни тръстове, и приканва Консорциума на ЕС по неразпространението да разшири своята програма и да включи свързаните с разоръжаването въпроси при равни условия;

19. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на държавите

членки, заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, Съвета, Комисията, генералния секретар на ООН, върховния комисар на ООН по въпросите на разоръжаването, Организацията на Договора за всеобхватна забрана на ядрените опити и генералния директор на МААЕ.